

Dok. ansvarlig: KAT
Sekretær: ILA
Sagsnr.: s2013-162
Doknr: d2013-2607-20.0
27-02-2013

Kommentar - Det Miljøøkonomiske Råds rapport 2013

Denne kommentar er afgivet på vegne af Dansk Affaldsfor-
ening(DAF), Dansk Energi(DE), Dansk Fjernvarme(DFJ) og DANVA.

Det Miljøøkonomiske Råd(DMR)s anbefalinger er som vanligt øko-
nomisk teoretisk funderet og vi anerkender den store teoretiske vi-
den og det store analysearbejde, der ligger bag.

Klima- og Energipolitik

DMRs kritik af den førte energipolitik retter sig primært mod målsæt-
ninger, ramme og rationale bag dansk enegang. En mere balance-
ret tilgang til fordele og ulemper samt en risikovurdering af udviklin-
gen i energi- og CO₂-priser kunne give et andet resultat. Kritikken
gentages for 3. år i træk og årets rapport tilføjer derfor ikke afgøren-
de nyt.

Fremfor en fortsat diskussion af den energipolitiske ramme er der
behov for, at DMR udfylder rammen. Vi savner en vurdering af om
den førte energipolitik er omkostningseffektiv, fx om energifgifterne
og PSO system er skruet rigtigt sammen, diskonteringsrenten betyd-
ning mv. Med andre ord opfordres DMR til at engagere sig i debatten
om udmøntningen af energipolitikken fremfor den lidt mere teoretiske
debat om rationale og målsætninger.

DMRs fokus er primært på reduktion af CO₂, herunder hvor vanske-
ligt det er at nå målet for den ikke-kvoteomfattede udledning. Det
kan derfor undre, at der ikke i større omfang diskuteres barrierer og
løsninger fx den høje elafgift, som modvirker at flytte forbrug fra den
ikke-kvoteomfattede over i den kvoteomfattede sektor.

DMRs fokus på forsyningssikkerhed er positiv. En udbygning af for-
bindelser til udlandet er en god løsning, men den bør ikke stå alene.
DMR skriver da også at forsyningssikkerhed sikres ved en bred vifte
af energiarter og leverandører. Vi savner derfor initiativer, der brin-
ger fx kraftvarmeverkerne, vandsektoren samt lagringsmuligheder i
gas- og fjernvarmesystemerne i spil. Udnyttelse af overskudsenergi
fra vandsektoren alene har et potentiale på mere end 5% af varme-
forbruget og knap 1% af elforbruget i Danmark.

For investoren i det danske energisystem gælder, at de skal foretage
irreversible kapitaltunge investeringer. Da indtjeningen i energimar-

kedet defineres i et komplekst samspil mellem regulering, teknologi og marked, efterspørges troværdige rammevilkår og strategisk retning for energipolitikken, der nedsætter risikopræmien. Det er ødelæggende i forhold til investeringsvilligheden i den grønne omstilling, hvis der skabes for stor usikkerhed om den førte politik. Vi er derfor helt enige med DMRs i at kvotemarkedet skal styrkes ved at ambitionerne for den fjerde fase fastlægges allerede nu og ved en permanent reduktion i antallet af kvoter.

Bilbeskatning, ulykker og miljø

DMR anbefaler en radikal omlægning af de danske bilafgifter. Det bærende princip er, at beskatningen skal baseres på de marginale, eksterne omkostninger som er forbundet med kørsel i bil – forurening, støj, trængsel, ulykker mv. For at beskatte tættest muligt på kilden, foreslås en beskatning af kørsel fremfor køretøj.

Det er tankevækkende, at DMR anbefaler en model, der medfører stigende CO₂-udledning og flere uheld med flere dræbte til følge. En model, der har en uheldig fordelingsmæssig effekt, som vender den tunge ende nedad, og som tilmed vil skabe et provenumæssigt hul. Vi anerkender den teoretiske hensigt, men vi finder det svært at acceptere følgevirkningerne. I Danmark har vi en række demokratisk fastsatte, politiske målsætninger, som også omfatter transport. Den økonomiske og skattemæssige politik bør understøtte, at disse politiske målsætninger opfyldes omkostningseffektivt.

Der synes at være en beregningsmæssig misforståelse ang. CO₂-reduktionsomkostningen udenfor kvotesektoren. 550 kr. / ton CO₂ vil kun være tilstrækkelig til at nå de politiske målsætninger, såfremt energiafgiftssystemet i øvrigt fastholdes. I det tilfælde at energiafgiften generelt afskaffes, som det foreslås for benzin og diesel, vil den nødvendige CO₂-afgift være langt højere.

Affald

Her er parterne ikke enige om rådets anbefalinger.

Dansk Affaldsforening(DAF) og Dansk Fjernvarme(DFJ) er skeptiske overfor rådets forslag til reorganisering af affaldssektoren.

DAF mener, at hvis man ønsker at liberalisere affaldsforbrændingen i Danmark, må man som minimum må forholde sig til den indbyrdes afhængighed af prisdannelsen på varmesiden og forbrændingssiden. Varmeprisen varierer med en faktor 2 og har derfor stor betydning for det enkelte anlægs konkurrencekraft, hvis forbrændingsmarkedet bliver liberaliseret. DMR forholder sig ikke til samspillet mellem energisiden og affaldssiden og heller ikke til de store afgiftsforskelle til udlandet. Hvis de danske politikere skal forholde sig til spørgsmålet om at privatisere dele af affaldssektoren, er der brug for et skarper og mere kvalificeret beslutningsgrundlag.

Affaldssektoren ligger i spændingsfeltet mellem energi-, klima- og miljøregulering og en ændring af organiseringen er langt fra enkel. Energiudnyttelse af det affald der ikke kan genanvendes er et væsentligt bidrag til at sikre en grøn omstilling af energisektoren.

DAF er uenig med DMR i at prismekanismen alene vil sikre en tilstrækkelig og rettidig omstilling af affaldsbehandlingen med fokus på affald som en ressource. DAF er derfor bekymret for, at DMR med deres advarsler om at indføre faste mål og ordninger som blokerer for prissignalet, reelt aflyser behovet for at Regeringens længeventede ressourcestrategi.

DFJ er stærkt imod ophævelse af "hvile i sig selv" princippet ved affaldsforbrændingen, der kun vil medføre højere priser for varmemeforbrugerne. DMR anfører at anlæggene under "hvile i sig selv"-reguleringen ikke har tilstrækkeligt incitament til at mindske omkostningerne. DMR forholder sig ikke til, om de har haft de nødvendige redskaber til at foretage en systematisk benchmarking, eller om det kunne etableres.

Ændres organiseringen af forbrændingsanlæggene som foreslået af DMR vil varmen typisk kunne sælges til en højere pris i forhold til i dag og dermed til en pris, der er højere end de faktiske omkostninger ved at lave varmen. Fjernvarmekunderne bliver dermed sorteper og man risikerer, at en samfundsmæssig god løsning kan blive ødelagt af en samfundsmæssig ringere løsning, fordi denne løsning kan hæve priserne mest.

En ophævelse af kommunernes anvisningsret/-pligt betyder, at affaldet søger derhen, hvor det er billigst at komme af med det, uanset om det for samfundet er af højere værdi, at affaldet bliver omdannet til energi. DFJ anser derfor liberalisering af anlæggene og ophævelse af anvisningsret/-pligt som et dyrt eksperiment for samfundsøkonomien og landets fjernvarmeforbrugere.

DE derimod er helt enige med DMR i behovet for at selskabsgøre forbrændings- og deponianlæg. Der er behov for lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale anlæg og at der ikke sker sammenblanding af kommunale interesser. I DEs optik findes den rigtige løsning i forslaget fra en tværministeriel arbejdsgruppe, der pegede på "Licitationsmodellen". Den indebærer, at kommunerne pålægges at udbyde forbrændingsopgaven, og at kommunale anlæg dermed på lige fod med private anlæg kan byde ind på opgaverne. Det stiller alle danske forbrændingsanlæg konkurrencemæssigt lige.

DE mener, at hvile-i-sig-selv på konkurrenceudsatte anlæg skal ophæves, at kommunale anlæg skal overgå til selvstændige selskaber, at den centrale kapacitetsplanlægning i regionale oplande skal fjernes, at affaldsafgiften på VE-affald skal fjernes samt at der skal skabes transparens i forhold til kommunale udbud.